

Utdrag ur boken "Och vi sjöng ... av Elisa Liv Svensson" av Eija I. Korhonen

Med den globala uppvärmningen och växthuseffekten i tankarna såg jag framför mig en bild av människomassorna i famnen på vår kära Moder Jord som numera tycks ha uppnått den aktningsvärda "klimakterieåldern."ⁱ Svettdrypande och stånkande under bördan av nedsmutsning och exploatering tröttnade plötsligt min fantasibild av Gaia på alltsammans. Helt sonika, spottade hon ut sina barn och rullade iväg ut i universum mot ett nytt tonårsmoratorium.

För att animera mina tankar gjorde jag en metaforisk piruett mitt på vardagsrumsgolvet. Jag snubblade. I samma stund som jag, yr i huvudet och med nöd och näppe landade på soffan, slogs jag av tanken att i myternas värld överger den stora modern aldrig sina barn. Hon är barnen trogen ända in i döden.

Fallet fick mig att tappa andan. Min kropp kletade sig som fuktig, tung lera fast på soffkuddarna samtidigt som stressnivån i mitt hjärnkontor steg i takt med mina tankar. (...) "Självklart! Varför hade jag inte tänkt på moders myten tidigare!" Men redan innan jag uttalat orden visste jag svaret. Jag levde med samma slags villfarelser som alla andra.

Präglade av dagens teknokratiska samhälle uppfattar vi Gaia enbart som materia. Vi litar på våra fysiker och på fysikens lagar, och som de rationella och intelligenta varelser som vi är, inbillar vi oss knappast att vårt hus eller vår bil sticker iväg alldeles på egen hand – om vi nu inte glömt att dra åt handbromsen. Vi förväntar oss inte heller att död materia, till exempel den grillade kycklingen på vår middagstallrik, flyger sin kos. Lika lite tror vi på möjligheten att Jorden någonsin gör det.

Men Gaia är levande. Hon är en del av det kosmiska kretsloppet och trots fysikens och teknologins framgångar är vår Moder Jord inte underkastad alla våra vetenskapliga sanningar. Det är *vi* som är underkastade både fysikens lagar och vår Moders tuktan, och allt oftare hör vi henne storma, gråta, svämma över, skaka, spotta lava eller brinna och kasta sten eller hagel någonstans i världen. Eller kanske bara yla som vilken olycklig organism som helst.

Faktum är att än idag är naturen mäktigare än människan. Fast idag talar vi inte längre om "naturen". Nog talar vi om klimatet och om den globala uppvärmningen, men samtidigt fortsätter vi urskulda oss från vad vi gör mot naturen. Som barn av antropocenⁱⁱ lever vi som om allt kretsade kring oss själva!

Vi har glömt att vi är Gaias barnaskara medan vi är fullt upptagna med att suga musten ur hennes spenar. Vare sig vi jagar hennes rikedomar eller nöjen, och vare sig vi styrs av marknadskrafter eller av hunger, så smutsar vi ner och plundrar vår moder på hennes tillgångar. Vi inbillar oss att i likhet med den stora mytiska modern, kommer Jorden aldrig att överge oss, men som ni vet, kära läsare, är det är högst osannolikt att verkligheten någonsin överträffar myten!

Det är myten som är oöverträfflig. Inte verkligheten.ⁱⁱⁱ

Jag suckade och beslöt mig för att ta itu med miljöfrågan på hemmaplan. Fast nog hade det varit härligt att bara ruska på pälsen och smita ... bara rulla sin väg ... eller i alla fall få ligga kvar på soffan och blunda.

Det man inte vet har man ju inte ont utav, inte sant!

Det är väl därför som människor sparkar så ilsket bakut och slår tillbaka om någon konfronterar dem – om än i all välmening – med ett par sanningens ord! Och det är väl därför som det är allra bekvämast att inte se, att inte veta, att inte höra och att inte "förstå". Medvetenhet kan, för visso, vara smärtsamt! Inte att undra på att vi allra helst blundar för allt betungande.

ⁱ Aldrig förr har vår klot påverkats av människans framfart som nu. Därför kallas tiden för antropocen.

ⁱⁱ Egentligen: Antropocen (se not 29).

ⁱⁱⁱ Verkligheten är mer komplex än myten, men utan de hjältedåd som endast är möjliga i sagor och myter.